

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в агенції дневників пасажа Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінції:

на цілий рік К.	4-80
на пів року „	2-40
на чверть року „	1-20
місячно . . . „	— 40

Поодинокое число 2 с.
З поштовою пере-силкою:

на цілий рік К.	10-80
на пів року „	5-40
на чверть року „	2-70
місячно . . . „	— 90

Поодинокое число 6 с.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і гр. кат. свят) о 5-й годі по полудні.

Редакція і Адміністрація: улица Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенням оплати поштової.

Рекламації незапечатані вільні від оплати поштової.

Вісті політичні.

(До ситуації. — Новий угорський парламент. — З Сербії.)

Подорож др. Кербера до Пешту і Геделе не перестає бути предметом дневникарських обговорів. Впевняють, що розмова дра Кербера з угорським міністром-президентом „була довірливою і дуже приязною виміною гадок про біжучі економічні питання“. З вислідку сеї розмови керманічів двох з'єдинених держав можна сподівати ся, що небагом зачнуть ся між ними пересправи про спільну автономічну митову тарифу. — Як ми вже доносили відбула ся в понеділок пополудні австрійська рада міністрів. Сим разом відбула ся рада в домі не-дужого міністра оборони краївої, щоби і єму дати спомогу, взяти в ній участь. З одного боку зацвняють, що на дневнім порядку не було ніякого політичного питання і що ся рада міністрів заступила лиш місце конференції міністрів, яка звичайно відбуває ся що євботи, а сим разом мусіла відпасти за для подорожжя міністра-президента до Пешту. З другого однак боку приписують сій раді міністрів незвичайну вагу. Лучать її з політичним положенем, котрому надають з виразним наміром характер кризи. Особливо особа міністра дра Резека є предметом тих вістей про міністерську кризу. Вправді і сі жерела додають заразом, що уступлене дра Резека ще не є певне, але можна єго супротив шораз нових труднощій

сподівати ся кожного часу. З урядового боку однак заперечують рішучо всі ті поголоски. Так н. пр. Montagspresse пише: „Хоч міністри Резекови з пасивної політики невдоволеня, яку чеський клуб веде від початку осінньої сесії, можуть насувати ся деякі труднощі щодо єго становища, однак сі труднощі, як нас зацвняють, не є такі, щоби могли єго дальшу участь в правительстві поважно загрозити. Не можна отже тут говорити про кризу“. До того додає також Vaterland, що один чеський провідник політичний назвав вісти про уступлене дра Резека „нісенітницею“.

Соїм угорський зібрав ся в комплекті. В палаті магнатів іменованій президентом бар. Чаки, а палаті послів проводить до часу вибору президент по старшинстві 76-літній Фабіні. Мовою троновую відкрито засідання обох палат. — По переведеню 25 тіснійших виборів, склад палати послів цифрово представляє ся так: Ліберали мають 277 послів, делегація хорватська 40, Кошутівці 82, сторонництво Угропа 11, католицькі людовці 25, другі 18. Сторонництва позістають більше-менше в незмінній силі. Замітно лише, що на місце партії Апоніого повстал католіцке сторонництво людове. Категорія „другі“, що не належать до жадної із головнійших груп, складає ся тепер із 3 Мадярів, 10 Сасів, 4 Словаків і 1 Серб. Крім однієського демократа, є в соїмі ще однієський селянин з Семигорода. — Під взглядом язиковим в §. 1. закона з 1868 року сказано: „Позаяк по мисли політичної єдності народу, державним язиком Угорщини є мадярський, тож позістане він і язиком обрад

та й ухвал соїму“. А в §. 29. того закона сказано: „Для Хорватії, Славонії і Дальматії, що посідають окремі території і під взглядом політичним становлять окремиї наріди, буде основою угорско-хорватська угода, після котрої у спільнім угорско-хорватськ соїмі будуть могли промовляти також євсім власним язиком“. Отже лише послам тих територій, що посідають власне законодавство і правитель-ство, вільно так у спільнім соїмі, як і в єго делегації користуватись язиком хорватським. На основі таких законних приписів маршалок угорського соїму не міг би доцуетити промов в соїмі в иннім язичі, як лише в мадярськ або хорватськ.

В церемоніальній салі нової королівської палати, заміненої на салю засідань скупщини, відбуло ся оногди, як ми вже зазначили, в присуєности міністрів, дипломатичного збору і достойників державних торжествозложеня королем присяги на нову конституцію. По отвореню президентом сенату, то зп. палати панів, спільного засідання скупщини, удала ся окрема депутация до королівської пари з запросинами. Прибувщу королівську пару повитано ентузіастичними окликами. — Король відчитав насамперед мову тронову, опісля митрополит Иннокентій відобрав від короля присягу на вірність конституції і на ненарушимість прав народа. — В мові тронівій зазначив король, як радо присягає на нову конституцію. Опісля подякував за щире прийняте, якого дізнав в часі послідної подорожжя по краю. Дальше схарактеризувала мова тронова відносини до всіх держав і правительств су-

22)

СІЛЬСЬКІ ПАВУКИ.

(З польського — Клим. Юноши.)

ГЛАВА X,

в котрій бесіда о стрічи Рокити з Васонжком, о бразелеті з брилантам і орижних родах грибів.

(Дальше.)

Кілька годин пізнійше виходив Рокита з місточка пішки. Кінь лишив ся у Хасклевого шваґра, а одержані трицять рублів мали бути зложені як окуп, за якийсь час спокою.

На тім то часі опирав Рокита великі надії. Гадав о тім, що в спокою заробить, що вимолотить трохи збіжжя, продасть корову і споможе ся на купно другого коня.

Так роздумуючи, ішов до свого села, приспішуючи кроку, аби ще перед ночью дійти.

Під „Зеленим лебедем“ пані Малка приймала гостя. Приїхав посесор з Затраченця, герой дня, о котрого мастку говорено вже голосно в цілій охрестности.

Хороша господиня повитала єго дуже вічливо.

— Ай, такий гість, такий гість! Я вже давно пана не виділа. Що пан так довго робили в Варшаві.

— А ви сумували?

— Чого я мала сумувати? Може сумувала, може ні...

— Але я хотів би знати.

— Ох, ви все хотіли би за богато знати, ви надто цікаві.

— А ви дуже скриті.

Малка зітхнула і відповіла по хвили:

— Прощу пана, не можна всього говорити, що гадає ся...

— А коли би я дуже, але дуже просив?

— Що вам з того прийде? Чи ви вчера вернули з Варшави?

— Так.

— Дуже за паном допитували ся.

— За мною?

— Ох, ціла околиця лише о вас говорить, о вашім щастю, о вашім мастку. Говорить і завидує, і як завидує! На мою совість, пан є тепер першою особою в наших сторонах, першим жепником. Вей вітці, що мають дочки на відданю, допитують ся о пана. Що дивно-го, атже пан тепер богатч є...

Молодий чоловік усьміхнув ся глумливо.

— Певне, — відповів.

— Ой, пане, богатство, то є велике щасте, ми зараз о тім поговоримо. Тимчасом пан певне голодні?

— Дійстно.

— Є шупак. Який шупак! Мало коли може така штука гайти ся. Було що видіти... чудесний кусник риби! Нехай пан позволять до салі, зараз подам. Вино маю знамените, сьвіжий транспорт. Случайний інтерес, купле-не при нагоді. Коби наш граф не мешкав за границею, лише тут, в своїх добрах, забрав би

то все, все що до одной фляшки. Він знає ся; єго отець від мого діда все вино купував.

Так прихвалюючи свій товар, оповідаючи о сьвітлій минувшині предків, що торгували з магнатами, і мали надзвичайні рідкі вина в своїх пивницях, пані Малка порала ся, зносячи тарелі і фляшки.

Молодий чоловік скоро справив ся з сніданем, і закуривши папіроса, сказав:

— Тепер мусимо поалагодити один давний рахунок.

— Дуже добре, але котрий? Атже ви знаєте, що ми маємо неодні рахунок, а навіть правду сказавши, всі наші рахунки досить давні. Але ви знаєте нашу делікатність, ви знаєте, що ми люди не прикрі і ждемо часу

— Ай, бо ви зараз о рахунках!

— Атже я не зачинала, пан самі...

— Так, але на ті рахунки, о яких ви гадаєте, ще час. Тимчасом хочу поалагодити инші...

— Инші? Чи крім ріжних маємо ще й инші?

— Чи ви вже забули, що я попеував браселетку?

— Памятаю, — відповіла зітхаючи. — Пан часом любить робити таке жартоване, що не годить ся... Тоді зробили мені пан шкodu.

— Ей, дурниця! Я дав направити, і браселетка виглядає тепер як нова. Подивіть-но ся.

То кажучи, добув з кишені елегантну коробочку і отворив єї. На червонім атласі сьвітла ся нова, досить хороша браселетка, окрашена кількома каменями. Малка одним

сідних яко правильні і дружні, а Сербія, вірна своїй традиції народної політики, старала ся і-старає ся удержати симпатію і довіре могутого братнього славянського цесарства та її числила ся з інтересами, які лучать її з австро-угорською монархією. Відтак сказано в ній, що мимом руху альбанського, виміреного против сербського елемента в Старій Сербії, завдяки вічавности султана, зносини між Сербією і Туреччиною все незмінно добрі, а і з Черногорією они тепер такі, які повинні бути між державами одноплемінними.

Що до внутрішньої політики, указує мова трона на оціадности, пороблені в бюджеті державним, звиває репрезентацию народу до доповнення і усовершення армії, а вкінці дякує правительству за его дотеперішню діяльність.— По промові і присязі виїшла королівська пара із салі, а президент кількома словами замкнув се перше спільне засідане скупштини.

Нодарі і Сідельник перед судом або обманьства еміграційні.

(Дальше.)

В 1897 р. взялись Нодарі при помочи Сідельника вербувати людей до Америки. І знову писали листи до селян в Галичині, що правительство аргентинське дає емігрантам ґрунти безплатно, або каже лиш платити собі за уживане 3 зр. від морґа. Люди кинулись до Аргентини, але замість дістати ґрунти мусіли іти на роботи до плантацій, а Нодарі і его спільники наживали з того великих грошей. Щоби ще ліше затуманити людей, розкинено по Галичині друкований лист ніби то якогось господаря, що вже осів був в Аргентині, в котрім він розповідає, що кождий, хто приїздить до Бразилії на поселене, дістає тільки землі, що мій би ла ній завести собі десять наших господарств, а незадовго будуть розмежеві оселі на 100.000 родин. Наші селяни, звичайно як люди темні, вірили сьвято тому листови, хоч в нім не було ані слова правди. Аргентинське правительство не лиш не давало ніяких ґрунтів і худоби, але ще й тамошне підеоне було так нездорове і для наших лю-

дий шкідливе, що они гинули як мухи. Коли же якомусь емігрантови з великим трудом уда- ло ся купити якийсь куєсь землі і він взяв ся до господарки, то не міг нічого доробити ся, бо весь добуток его нищили комахи подібні до наших мурашок. — В роках 1896 до 1900 появляли ся також відозви звиваючі селян до еміграції до Канади.

Так були би Нодарі і Сідельник ще й дальше вербували наших селян до Америки і пищили їх, як би не то, що власти в Горицї арештували Сільвія Нодаріго і Сідельника та розвели слідство против них, котре викрило їх обманьства. Сідельник утік з арешту, але жандармерія его зловила і він тепер з своїм „начальником“ відповідає перед судом. Нодаріго боронить адвокат з Горицї др. Люцаті а Сідельника др. Солянський (Сумпер). Розправа зі взгляду на головного обжалованого веде ся в італіанський мові, при чім яко тов-мач посередничить дневникар Зигмунт Скірмунт. Крім того треба ще зі взгляду на сьвідків, говорити ще по німецки, по руски і по польски; з німецкого або руского перекладати на італіанське, з італіанського на німецке, руске або польске, так, що ціла розправа іде дуже пиняво а обжалованим дає можливість крутити на всі боки.

Сільвію Нодарі єсть то чоловік середного росту, брунет, з лица досить хороший, говорить борзо, розкладає руками і кидає ся як актор на сцені; убраний елегантно в лякерках і рукавичках, не виглядає зовсім на такого, що сидить в арешті. — Сідельник єсть високого росту, білявий, виглядає на чоловіка інтелігентного (він скінчив німецку гімназію у Львові); був заручений з донькою брата Нодаріго, але до подружжя не прийшло. Видко лиш з того, що Сідельник мав у Нодаріх велике значіне і що они уважали его більше вже за свояка як за спільника.

По відчитаню акту обжалованя, розпочало ся передухане. Нодарі запитаний, сказав, що не почував ся до вини. Він каже, що не був спільником свого брата, лиш комісантом, продавав емігрантам вино, ковбаси та всьлякий харч. Всі інтереси фірми залагоджували урядники і то они писали та підписували листи. (Злодій на злодію їхав і злодієм поганяв! — Ред.). Він лиш часом заступав брата, коли той

куди виїхав. Сідельник був урядником, котрий діставав дежно 5 лірів а не був платним „від голови“ емігрантів. Нодарі розповідав дальше, що коли насців транспорт емігрантів на границю, урядники австрійські давали о тім знати фірмі Нодаріх а їх урядники їхали відбирати емігрантів. О тім він не знав, що людям, котрі належать до войска, не вільно емігрувати.

Сідельник казав також, що не почував ся до вини. Коли вступив до Нодаріх, був певний того, що все веде ся законно, бо видів, що фірма відбирала і відставляла емігрантів на австрійській землі. Він уважав Сільвія Нодаріго за всегди за шефа фірми. Сільвію займав ся внутрішніми справами: купував білети для емігрантів, відбирав від них гроші і т. п.

(Дальше буде.)

Новинки.

Львів дня 31 го жовтня 1901.

— **Іменованя.** П. Президент міністрів іменував старшого комісаря повітового Людмила Тшасковського і секретарів Намістництва Меч. Стрільбицкого. Вінк. Добровольського і Юл. Кадня старостами. а комісарів дра Богуслава Амброзевича, Йос. Сьвітальського і Жиги. Регінґера секретарями Намістництва. — Міністерство торговлі іменувало провізоричними ад'юнктами будівлі для технічної служби дирекції почт і телеграфів у Львові: почтового офіціала укінченого техніка Каз. Дутчиньського, елева будівляного Онофр. Гудза і укінченого техніка Юл. Володисла Гоствіцкого.

— **Перенесеня.** Дирекція почт і телеграфів у Львові перенесла почтових офіціалів: Йос. Циппера і Сем. Купчакевича з Тернополя і Тад. Шувацького з Кракова до Львова, а Лейбу Влемера з Тернобжега до Тернополя і асистента Генр. Фішера з Тернополя до Кракова.

— **З львівського університету.** Лікар-дентиста др. А. Гонька мав в суботу габілітаційний виклад у львівській хірургічній клініці на тему „Вказівки до витягання зубів після винишного стану науки“. По викладі виділ лікарський ріндив одногослоно іменувати его доцентом дентистики на

поглядом оцінила, що та браселетка три рази більше варта від тої, мов то ушкодженої.

— Що, красна?

— Дуже красна! — шеннула, нахилиючи ся над коробкою, а єї очи заблесли. — Дуже красна! Ви маєте смак! Справді прекрасна! Але то не моя давна браселетка, то нова...

— Ви пізнали?

— Дячого не мала я пізнати? Де пан поділи тамту?

— Маю при собі.

— Во видять пан, та дуже красна і елегантна, тамта не така красна і не така елегантна, але є для мене багато варта, то памятка по моїй тітці.

— То возьміть обі, будете мати дві памятки, по тітці і по мні.

— Дякую, дуже дякую! Я все повідаю, що між великими паннами пошукати такого пана як пан.

— Дайте-но руку; золото ніколи так добре не видає ся в коробці, як на руці хорошої жінчини. Позвольте, я научу вас, як отвирає ся і замикаєсь, бо то замочок новітний, французкий.

Похилили ся обое над столом і молодий чоловік, взявши руку хорошої жидівки, убрав єї в браселету.

Досить довго тревала та робота, молодий чоловік сьміяв ся і шартував, хороша Малка сцускала очи і відповідала півелівцями. Почувши кроки надходячого Мойсея, взяла скоро руку і сказала:

— Пан зробили мені дуже красний подарунок, дякую панови, а крім подяки маю ще щось для вас.

— Що? — спитав зацікавлений.

— Я багато гадала о вас і хочу вам також дати прекрасний подарунок, пан самі при знають, що щось незвичайного.

— Напримір?

— Я пана трохи оженю.

— Мене?

— Чому ні? Чи ви не молодець і ще який молодець. Чиста перла, правдиве золото!... Чи ви не дістанете жінки, дуже красної, образованої, багатої, з вином? Ой, ой, я сама вам виберу і постараю ся допомогти; тепер саме найліпший на то час. Все говорять о вашій спадщині, о вашім маєтку; хто лиш має дочки, дуже о вас допитує ся... Я рада би користати доки час, доки люди вашого маєтку справді не порохують.

— Не розумію.

— Прошу пана, ніхто не чує, можемо говорити отверто. Пан навіть не знають, яка я для пана прихильна.

— Чи справді?

— Так дуже, що ви собі того навіть не можете уявити. Саме тому, що я так вам прихильна, знаю ваші інтереси, не хочу сказати, що так як ви, але о много ліпше від вас... До тої пори ви ледве держали ся при посесії...

— Ну, не так ледве, як вам здаєть ся.

— Що ми маємо бавити ся в шіжмурки? Хто заплатив послідну рату за вас? Якець Бас. Хто велів ему заплатити? Ви того не знаєте... Може я, а може я ще до того й причинила ся. Пан Янськеви багато винні, Глянцман має у пана також досить, Давид Слывка також; о собі то вже не маю що говорити. А нехай пан почислять різні дрібні доважки, рахунки по склепах, то збере ся дуже красних кілька рублів...

Молодий чоловік задумав ся і по хвили сказав:

— Добре умієте рахувати.

— Кількож разів пан говорили, що я маю красні очи...

— І нині можу то самоповторити.

— Ну, а що би то були за красні очи, щоби не виділи добре, а все, що чоловік видить очима, даєть ся почислити. Нехай-но пан

послухають, вже великий час, аби ми поговорили отверто... Пан не будуть гнівати ся?

— Чогож, говоріть.

— Сіла при столі, дуже близько молодця, похилила ся до него і говорила майже шепотом:

— Я добре знаю і пан знають і ще єсть кількох таких людей, що знають, що колиб не спадщина, то пан були би винні банкрот... Дуже вічливий, елегантний і приемний банкрот, але... банкрот.

— Дякую за красне слово.

— Нема за що. Наші жиди перестали би давати вам гроші і схотіли би відобрати то, що перше дали. Пан не мали би звідки віддати, а що би дальше зробило ся — не потребую говорити. Було би з паном эле.

— Певне; але позаяк мое положене значно змінило ся...

— Перепрашаю пана — в чім оно змінилося?

— У всіх. А вже остаточно спадщина...

— Перепрашаю пана, она вже змірепа, зважена, оцінена, почислена до послідного гроша. Пан дивують ся, яким способом? Ми маємо свої способи... Нехайно пан уважають: то, що пан дістануть, зробить разом... Зараз обчислимо, кілько то буде?

Відсунула обрус зі стола і взявши кусник крейди, почала числити. При тім обое похилили ся над столом, так що їх голови майже стикали ся одна з другою.

Нараз в дверех показав своє бліде лице Мойсею і грізно крикнув:

— Малка!

Обурена до найвищої степені хороша куцуха зірвала ся і як фуркало вибігла, обкидаючи чоловіка градом не конче красних слів; відтак пхнула его в двері і порадила, аби собі ішов на прохід, а її не перешкаджав у важних справах.

— Перепрашаю пана дуже — сказала, вернувши — перепрашаю. Муж мав до мене пильний інтерес; а зараз его залагодила. Він

Торговля вина **ЛЮДВИКА ШТАДМІЛЄРА** у Львові **при ул. Краківській ч. 9**
 продає вино шампанське Йосифа Терлей і Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC“ по дуже приступних цінах.

„НЕКТАР“

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торгівлі і складів чаю
Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставці Австро-Угорщини. Доставці Двора царско-російського.
 Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892. **Grand prix** Золотий медаль
Grand prix в р. 1900, найвиспа відзнака на виставі найвиспа відзнака на виставі
 найвиспа відзнака на загальних виставах в Парижі, в Антверпії 1894 р. в Штокгольмі 1897 р.

Ці н н и к.

Ціни в коронках за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	№г. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейлону
1/1	15.20	11.—	10.—	9.—	8.20	7.60	6.70	5.80	5.20	4.30	6.70
1/2	7.60	5.50	5.—	4.50	4.10	3.80	3.35	2.90	2.60	2.15	3.35
1/4	3.80	2.75	2.55	2.25	2.05	1.90	1.70	1.45	1.30	1.10	1.70
1/8	—	—	—	—	1.05	—95	—85	—75	—65	—55	—85

При закупні за 20 корон, транспорт і опакowane безплатно.

ОБРАЗИ СВЯТИХ

Важне для родин і шкіл!

- Вечеря Господня *Леонарда да Вінчі* рит. на міді величини 44×80 см. . . . . 12 зр.
 Сикстинська Мадонна *Рафаеля* величини 41×31 см. . . . . 4 зр.
 Непорочне почаття *Мурілля* величини 42×32 см. . . . . 4 зр.
 Христос при кирици з Самаританкою *Карачіого* величини 37 1/2×63 см. . . . . 4 зр.
 Ессе Номо *Гвіда Рені* вел. 49×39 см. . . . . 5 зр.
 Христос несучий хрест *Рафаеля* величини 52×36 см. . . . . 4 зр.

Всі ті образи (штики) паведених славних малярів нові, надають ся дуже добре до шкіл і суть о 50% дешевші як в торговлях образами. Висилають ся лише за посліплатою вже офранковані. Замовляти у **М. Кучабінського**, Львів, ул. Чарнецького.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

П'яте цілком перероблене і побільшене виданє, новне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літератским явищем не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях більше як шістьора мільярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЛЯ

найновіший інструмент сальоновий швейцарський, самограй, нотн металеві без гачиків в різних величинах. Продає **Соболевский** годинникар у Львові, площа Марийська (готель французский).